

EIGEN SCHOON.

WESTBRABANTSCH TYDSCHRIFT

VOOR.

GESCHIEDENIS.
OUDHEIDSKUNDE.
FOLKLORE.
TAALKUNDE.

Vierde Jaargang Nr 1

15 Januari 1914

EIGEN SCHOON

WEST- BRABANTSCH TIJDSCHRIFT VOOR GESCHIEDENIS, OUDHEIDSKUNDE

♦   ♦   ♦   FOLKLORE EN TAALKUNDE   ♦   ♦   ♦

Verschijnende den 15^{den} van iedere maand

— Inschrijvingsprijs : 2.50 fr. 's jaars —

Inschrijvingen worden op al de postkantoren aangenomen

Voor al wat den opstelraad betreft gelieve men te schrijven naar het **Bureel van Eigen Schoon te Opwijk**; voor al wat den dienst betreft naar het **Bestuur van het Davidsfonds te Assche.** ☞ ☞ ☞ ☞ ☞ ☞ ☞ ☞

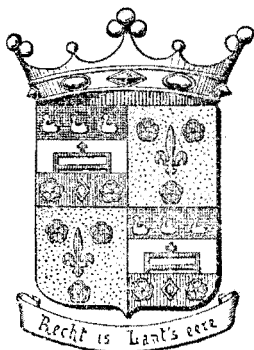
4de JAARGANG

N^r 1.

Het Geslacht de Lantsheere

I. Pieter de Lantsheere huwde, den 21 November 1628, te Baasrode met *Anna de Cobbignies*. Zij hadden de volgende kinderen, allen geboren te Baasrode :

1° Anna, gedoopt den 11 November 1629, trouwt den 13 Augustus 1653 met *Jan Verhespen*; 2° Jan, ge. den 15 Januari 1632; 3° Pieter, *die v. lgt. nder II*; 4° Joanna, gedoopt den 29 Januari 1637; 5° Balthasar, ge. den 23 April 1640, trouwt *Anna Annemans*; 6° Frans, ged. den 29 September 1642; 7° en 8° Catharina en Maria, tweelingen, geboren den 5 Juni 1645.

Verschillende dezer kinderen lieten afstammelingen na in Baasrode. Een tak van deze familie bezat eene sloopstimmerwerf. In 1721, bekostigde *Pieter Ursmarus de Lantsheere* het opbouwen van de kapel der VII Weeden op Bo khout (1). In de kerk van Baasrode hangen 4 schilderijen vervaardigd door een schilder de Landsheere (2). G. H. de Landsheer was burgemeester van Baasrode in 1842.

1) De Potter en Broeckaert : *Gesch. der gem. Baasrode*, bl. 21.

2) *Ibid.*, bl. 18.

II. Pieter de Lantsheere, zoon van Pieter en Anna de Cobbignies gedoopt te Baasrode den 27 September 1634, huwde, den 28 November 1658, te Buggenhout, met *Jacoba van Spitael*. Zij hadden de volgende kinderen, allen geboren te Buggenhout :

1° Jan, *die volgt onder III* ; 2° Cornelia, ged. den 1 Januari 1666 ;
3° Cornelius, ged. den 9 Maart 1667.

III. Jan de Lantsheere, zoon van Pieter en Jacoba van Spitael, gedoopt te Buggenhout den 20 Augustus 1661, † te Overmeire, den 28 Augustus 1730, trad in den echt met *Elisabeth Remeeus*, ged. te Overmeire den 6 December 1697, † aldaar den 28 Augustus 1761. Zij was een tweede maal gehuwd geweest met *Jaak van Langenhove*. Zij lieten na :

1° Jan Frans de Lantsheere, *die volgt onder IV* ;

2° Anna Maria de Lantsheere, echtgenote van *Joseph van Biesen*, burgemeester van Oudorp ;

3° Thomas de Lantsheere, geb. in 1729, griffier van het Leenhof van Dendermonde en notaris aldaar, † den 4 December 1792.

IV. Jan Frans de Lantsheere, zoon van Jan en Elisabeth Remeeus, gedoopt te Overmeire, den 24 Maart 1722, huwde den 12 Juni 1744, te Opwijck, met *Joanna Maria Heyvaert*, geb. aldaar in 1720, dochter van Pauwel en Maria Abbeloos. Hij was griffier van Opwijck vanaf 1744, alsmede griffier van het leenhof van Dendermonde (1773). Hij overleed te Opwijck, den 22 Juli 1781. Zij wonnen de volgende kinderen :

1° Jan Philips de Lantsheere, ged. te Opwijck, den 14 April 1745, † ibid den 13 Januari 1773, erfelijken griffier van Opwijck, getrouwd aldaar, den 3 November 1764, met *Susanna Maria Verheyen* ; zij hadden :

1° Maria Theresia, ged. te Opwijck, den 18 Februari 1767, huwde ibid, den 29 Maart 1796, met *Philips Caudron*, van Moorsel ;

2° Joanna Josepha, ged. ib, den 11 Januari 1769, huwde ibid, den 17 Augustus 1793 met *Pieter Annael de Mey*, van Peteghem ;

3° Jan Frans Gemmar, ged. den 11 Oktober 1770 ;

4° Pauwel Frans, ged. den 29 Juni 1772, jong man, overleden den 1 Juni 1796.

2° Pauwel Jaak de Lantsheere, ged. te Opwijck, den 26 Januari 1747, † ibid, in 1763 ;

3° Pauwel Frans de Lantsheere, ged. ibid, den 1 April 1749, † te Dendermonde, den 8 December 1793, begraven te Opwijck, licenti-

aat in de Rechten uitgeroepen te Leuven, den 10 Mei 1771 (1), advocaat te Dendermonde, griffier van Lebbeke, rond 1780 schepene der stad en, bij decreet van 5 Maart 1781, hoofdschepene van 't land van Dendermonde. Hij was getrouwd, den 16 Januari 1781, met *Joanna Emmanuel Ysebrant*, dochter van Joseph Emmanuel, bailli van Hamme. Zij lieten na eene dochter :

Paulina de Lantsheere, geb. te Dendermonde, getrouwd met *Pieter Joseph Jansens*, geb. te Wemmel den 30 April 1791, gemeentesekretaris van Opwijck, waarvan afstammelingen.

4° *Joanna Theresia de Lantsheere*, ged. te Opwijck den 5 April 1751, huwde *ibid.*, den 27 September 1784, met *Constantinus Alexander van der Schueren*, geb. te Sint Lievens - Hauthem, griffier van Opwijck.

5° *Jan Hubrecht de Lantsheere*, geb. te Opwijck, den 11 Februari 1753. Studeerde bij de Dominikanen te Vilvoorden, in de Latijnsche school te Gheel en de wijsbegeerte te Leuven. Hij moest zijne studies staken wegens ziekte, doch, na zijne herstelling ging hij naar 't Groot Seminarie van Mechelen en werd priester gewijd in 1776. Het jaar daarop werd hij onderpastoor benoemd te Leefdael, doch in 1779 werd hij vice-praeses van het Groot Seminarie te Mechelen en professor in de Godgeleerdheid, in 1780 examinator synodalis, in 1783 secretaris van Z. E. Kardinaal van Franckenberg, aartsbisschop van Mechelen, den 7 Nov. 1785 praeses van 't Groot Seminarie, den 31 Okt. 1787 kanunnik theologalis en in 1793 vicaris-generaal van 't aartsbisdom. In 1794 werd hij te Maubeuge, als gijzelaar, gevangen gehouden. Weer in vrijheid geraakt onder het Directoire, hield hij zich verscholen te Mechelen onder den deknaam van Puttaer. Hij beheerde het aartsbisdom, in den naam van den kardinaal, die uit het land verbannen was, totdat deze afstand gedaan had van zijn zetel aan den Paus, na het Concordaat (1802). Den 18 Mei 1803 werd hij op bevel van Regnier, Franschen minister van Rechtswezen, aangehouden en te Antwerpen opgesloten en vervolgens dertien jaar lang

---

1) Zijne these, gedrukt te Leuven, droeg als opschrift : *Repetitio de impensis in rem alienam a possessore factis, quam sub auspiciis perillustris ac amplissimi Domini D. Adriani Ang. de Walckiers, toparchae de Dronghene, de Broucke, etc. etc. etc. pro adipiscenda juris utriusque licentiae Laurea in celeberrimae Lovaniensis Academiae publico jurium auditorio, praeside amplissimo clarissimoque viro, Domino D. Philippo van Billoen J. U. doctore et legum antecessore primario discutiendam proponit die 10 Mai 1771, Paulus Franc. de Lantsheere, ex Opwijck Teneramundanus. (Lovanii. typis academicis. S. d.)*

van gevangenis tot gevangenis gesleurd, van Parijs naar Turino, Rimini, Rome, Lyon, Versailles en Doornik, tot na den val van Napoleon in 1814. In datzelfde jaar werd hij voorgesteld om Mgr. de Pradt op te volgen op den aartsbisschoppelijken zetel van Mechelen ; hij aanvaardde echter niet. Hij eindigde zijn edelmoedig en heilig leven te Brussel den 26 Augustus 1824 (1).

6° *Catharina Paula de Lantsheere*, ged. te Opwijck, den 28 Januari 1756, trouwde den 3 April 1776, met *Benedictus Emmanuel De Witte*, griffier van de abdij van Affligem.

7° *Joanna Maria de Lantsheere*, ged. te Opwijck, den 26 Maart 1759, huwde met... *Goovaerts*, † te Antwerpen.

8° *Guillam Joseph de Lantsheere*, volgt onder V.

9° *Anna Paulina Francisca*, ged. den 31 Juni 1765, † 4 Juli 1765.

V. *Guillam Joseph de Lantsheere*, zoon van Jan Frans en Joanna Maria Heyvaert, ged. te Opwijck den 24 September 1761, licentiaat in de Rechten, erfelijk griffier van Opwijck na den dood van zijn broeder Jan Philips (1773), griffier van Lebbeke en van het Leenhof van Dendermonde. Met de Fransche Revolutie werden zijne verschillende ambten afgeschaff. Hij aanvaardde de plaats van sekretaris der nieuwe municipaliteit Lebbeke. Hij werd aangesteld als notaris te Opwijck (2 September 1796) doch moest daarom den eed van getrouwheid aan de Republiek en haat tot het koninkdom afleggen. Hoe zwaar hem de opoffering kostte, weigerde hij. Nu ging voor hem een tijdperk van onverdiende vervolging aanbreken.

Na het oproer te Opwijck en de plundering van het huis van den geneesheer Roose, president der municipaliteit Merchtem, wonende te Opwijck (22 Oktober 1798), werd de Lantsheere, hoewel geheel onplichtig, met den oud-meier de Lausnay, beticht een der opstokers te zijn van den tegenstand. In den nacht van 24-25 December 1798 werd hij aangehouden te Lebbeke en naar Brussel gevoerd. Den 10 Februari van 't volgende jaar werd hij naar Parijs overgebracht en daar als gijzelaar gevangen gehouden. Eerst den 5 Juli daaropvolgende kwam hij weer te Opwijck aan. Bij decreet van 13 Maart 1811 werd hij tot maire van Opwijck benoemd. Onder het Hollandsch bestuur kreeg hij zijne aanstel-

---

1) Kardinaal van Franckenberg noemde hem zijn besten vriend « *amicorum optimus* » en zegde over hem : *Omnia sua illa munia eâ obiisse dexteritate et prudentiâ, ut, non solum de Nobis, sed et de totâ Diœcesi et universâ Ecclesiâ catholicâ optime fuerit meritus*. Zie Th. de Lantsheere : *Le Dossier d'un Brigand*, p. 16.

ling van notaris in dezelfde gemeente. Hij overleed aldaar den 8 December 1818 (1).

Hij was getrouwd met *Maria Joanna Verhavert* (geb. te Opdorp in 1769, dochter van Adriaan Frans, heer van Olbeke, † te Opwijck den 11 Oktober 1805) die hem de volgende kinderen schonk :

1° *Adriaan Frans Jan de Lantsheere*, ged. te Opwijck, den 15 Oktober 1789, notaris te Opwijck, jongman, † aldaar in Juli 1836 ;

2° *Maria Nathalia Philippina de Lantsheere*, ged. ibid. den 11 December 1790, † ibid den 16 December 1872, huwde met *Pieter Emmanuel Temmerman*, geneesheer te Opwijck, geb. te Aalst den 11 December 1793 † te Opwijck den 23 September 1842, van wie afstammelingen ;

3° *Maria Magdalena Ursula*, ged. 26 December 1791, † 1792 ;

4° *Francisca Mechtildis Joanna*, ged. 16 December 1793, † te Opwijck, 16 December 1858 ;

5° *Constantinus Joseph Maria*, ged. 19 Oktober 1794 ;

6° *Amelia Louisa*, ged. 20 Oktober 1795, † 3 Maart 1849, getrouwd te Opwijck met *Theodoor Vereertbrugghen* (ged te Opwijck 27 November 1793. † aldaar 15 Mei 1849), orgelist van Sint Pauluskerk, van wie afstammelingen ;

7° *Joseph Emmanuel, die volgt onder 11* ;

8° *Charlotte Josephine*, ged. 3 Augustus 1798, † 2 Juli 1854 ;

9° *Judocus Hubertus*, ged. in 1801 (?), priester ;

10° *Andries Ivo*, ged. 13 Januari 1804, jongman, † te Opwijck.

VI. *Joseph Emmanuel de Lantsheere*, zoon van Guillam Joseph en Maria Joanna Verhavert, geboren te Opwijck den 2 April 1797, overleden te Assche den 4 September 1886, officier in de Leopoldsorde, schepen der gemeente Assche van 1836 tot 1842 ; was getrouwd met *Maria Carolina de Bolster*, dochter van Frans Benedictus, oud-burgemeester van Assche en Catharina Philippina Nerincx, geboren te Assche den 5 Maart 1805, † aldaar den 8 Maart 1894. Zij hadden de volgende kinderen :

1° *Maria Nathalia de Lantsheere*, geb. te Assche den 17 April 1827, † aldaar, ongehuwd, den 21 Maart 1851 ;

---

1) Zie eene uitvoertge beschrijving van zijn leven in het boek van zijn kleinzoon *Théophile de Lantsheere: Le Dossier d'un Brigand* (Brussel : Lacomblez, 1898).

2° *Romain Cesar Auguste de Lantsheere*, geb. te Assche, den 13 Oktober 1828, † aldaar den 5 April 1885, doctor in de geneeskunde, huwde met *Petronilla van den Hove*, geb. te Zellick, den 15 November 1841, † te Assche, den 18 Maart 1912, die hem de volgende kinderen schonk :

1° *Joseph Maria Jan de Lantsheere*, geb. den 19 November 1862, doctor in de geneeskunde, oogmeester, huwde met *Henriette Blyckaerts*, geb. te Geldenaken den 9 Juni 1863, † te Brussel den 30 Maart 1913, waarvan zeven kinderen.

2° *Charles Marie Romain de Lantsheere*, (1864 † 1867) ;

3° *Marie Catherine Charlotte de Lantsheere*, geb. te Assche den 16 Februari 1867 ;

4° *Jeanne Charlotte Josephine de Lantsheere*, geb. te Assche den 9 Mei 1869, getrouwd met *Ant. Carlier*, waarvan een kind ;

5° *Léonie Marie Charlotte de Lantsheere*, geb. te Assche, den 9 December 1871, huwde met *Alexander De Vis*, waarvan twee kinderen ;

6° *Charles Jan Gustaaf de Lantsheere*, geb. te Assche den 8 Juni 1874, wisselagent te Brussel, getrouwd met *Jeanne Schellekens*, waarvan drie kinderen ;

7° *Hubert Karel Leo Jozef de Lantsheere*, geb. te Assche den 19 Maart 1877, onderpastoor aldaar ;

8° *Marie Josephine Henriette de Lantsheere*, (1880 † 1882).

3° *Théophile Charles André de Lantsheere*, volgt onder VII ;

4° *Gustaaf Joseph de Lantsheere*, geb. te Assche den 12 Oktober 1836 ongehuwd, † te Brussel den 17 Juli 1894.

VII. Théophile Charles André, burggraaf de Lantsheere, zoon van Joseph Emmaruel en van Maria Carolina de Bolster, werd geboren te Assche den 4 November 1833. Hij promoveerde aan de Katholieke Hoogeschool van Leuven, na schitterende studiën, tot doctor in de Rechten, in 1857, en tot doctor in de staatkundige en administratieve wetenschappen, in 1858 en liet zich inschrijven, ter balie van Brussel, als advocaat aan het Beroepshof, alwaar hij, in 1887, tot de waardigheid van staphouder verheven werd. Van 1860 tot 1871 vertegenwoordigde hij het kanton Assche in den Gouwraad van Brabant. Hij trad op als minister van Rechtswezen in het eerste kabinet Malou en bleef aan het hoofd van dit departement van den 7 December 1871 tot den 19 Juni 1878. Volksvertegenwoordiger voor het arrondissement Diksmude, van 1872

Bijvoegsel aan « EIGEN SCHOON »
Januari 1914

BURGGRAAF DE LANTSHEERE

STAATSMINISTER

GOVERNEUR DER NATIONALE BANK VAN BELGIË

tot 1900, Voorzitter der Kamer van Volksvertegenwoordigers van 12 November 1884 tot 25 Januari 1895, provinciaal senator voor West-Vlaanderen van 1900 tot 1905, werd hij, ten slotte, bij koninklijk besluit van 30 Juni 1905 benoemd tot Gouverneur der Nationale Bank van België. Als belooning voor de menigvuldige diensten aan het land bewezen heeft de koning hem den 19 Mei 1901 tot de waardigheid van staatsminister verheven. Hij draagt bovendien de volgende ordeteeekens : Groot lint in de Leopoldsorde, Burgerlijk eerekrus van 1^e klas, Herinneringsmedalie van de regeering van Leopold II, Groot kruis in de Orde van de Eiken kroon, Groot kruis in de orde van O. L. V. van Villa Viçosa, Groot lint in de orde van Pius IX, Groot lint in de orde van den witten adelaar van Rusland, in de orde van de kroon van Rumenië, in de orde van den rooden adelaar van Pruisen, van den dubbelen draak van China, Commandeur van het Heilig Graf, enz.

Bij koninklijk besluit van 6 September 1913 werd hij, met al zijne afstammelingen door Z. M. Albrecht I, tot den adelstand verheven en verkreeg bij den titel van burggraaf, overerfbaar op den oudsten mannelijken afstammeling.

Théophile de Lantsheere huwde te Dendermonde, den 6 September 1860, met *Léonie Beeckman-de Craijloo*, Edelvrouw der Koningin Maria-Louisa van Spanje, geboren te Oudenaerde, dochter van Louis Paul en Maria-Joanna Schellekens. Zij hebben de volgende kinderen :

1° *Natalie Marie Jeanne Antoinette de Lantsheere*, geb. te Brussel den 23 Juni 1861, kanonnikerse van Latranen in het klooster der Engelsche dames te Brugge (sister Theresa Austin).

2° *Léon Joseph Marie Antoine de Lantsheere*, geb. te Brussel, den 23 September 1862, doctor in de Rechten en doctor in de Thomistische wijsbegeerte, professor van straffelijk recht aan de Katholieke Universiteit van Leuven, oud-minister van Rechtswezen, Groot-officier in de Leopoldsorde, Groot lint in de orde van den rooden arend van Pruisen, enz. enz., overleden op het kasteel van Putberg te Assche, den 26 Augustus 1912. Hij trouwde, den 27 Augustus 1895 met *Marguerite Kerckx*, dochter van Pieter en Elis. Jul. Bosquet, waarvan :

1° *Théophile P. L. M. A. de Lantsheere*, geb. te Brussel den 22 April 1897 ;

2° *Madeleine L. E. M. G. de Lantsheere*, geb. te Brussel den 7 Januari 1899 ;

3° *Alice E. L. M. L. de Lantsheere*, geb. te Watermael-Boschvoorde, den 21 Juni 1900 ;

4° *Jan L. A. M. A. de Lantsheere*, geb. te Brussel den 15 Juli 1902 ;

5° *Emmanuel A. J. G. M. de Lantsheere*, geb. te Brussel den 30 Mei 1908, † aldaar den 10 Juli 1910.

3° *Alice Emilie Petronille Marie Antoinette de Lantsheere*, geb. te Brussel den 18 April 1864, trouwde met *Louis A. C. Vergote*, die overleed te Oostende den 31 Maart 1907, waarvan 5 kinderen die de toelating bekomen hebben bij hun familienaam dien van de Lantsheere te voegen ;

4° *Auguste Marie Joseph Maurice de Lantsheere*, geb. te Brussel den 21 April 1870, burgemeester van Meldert bij Tienen, officier in de orde van de Kroon, ridder in de Leopoldsorde, Commandeur in de orde van Victoria van Engeland, ridder in het Eerelegioen van Frankrijk, ridder in de orde van O. L. V. van Villa Viçosa, ridder in de Christusorde van Portugal ; huwde met *Jeanne Baeyens*, dochter van baron Baeyens, gouverneur van de Société générale de Belgique, en Rosa Quenon, waarvan :

1° *Anne Marie J. G. W. de Lantsheere*, geb. te Brussel den 13 Mei 1894 ;

2° *Ghislaine M. J. D. W. de Lantsheere*, geb. op het kasteel van Holsbeek, den 3 Oktober 1895, † op het kasteel van Boutersem den 30 Mei 1900 ;

3° *Marie-Christine J. W. G. de Lantsheere*, geb. te Brussel den 21 December 1896 ;

4° *Elisabeth M. W. G. J. de Lantsheere*, geb. op het kasteel van Boutersem den 7 Mei 1898 ;

5° *Ghislaine M. L. J. W. de Lantsheere*, geb. ibid. den 16 Mei 1901.

Dr J. LINDEMANS.

Nog “ Acht jaren oorlog ”

(1689 - 1697)

De « Acht jaren oorlog » van Dr J. Lindemans in *E. S.* Nrs 11 en 12 van 1913 stellen het omstandig weergeven daar van de gruwelen in West-Brabant te weeg gebracht door de oorlogen van Lodewijk XIV tegen de Europeesche mogendheden. Doch op verre na is het niet mogelijk in een tijdschrift van geringeren omvang zulke langdurige en uitgebreide oorlogsrampen af te malen. Gewis zijn er nog honderden feiten in den kolk der vergetelheid verzwonden, andere zijn nooit geboekt geworden

Tijdens deze 8 jaren grepen in onze nabijheid twee groote wapen-

feiten plaats, namelijk de slag van Steenkerke, onder Maarschalk de Luxembourg op 3 Oogst 1692 en de bombardeering van Brussel op 13-15 Augustus 1695 door Maarschalk de Villeroy.

Natuurlijk hebben de dorpen onzer omgeving hierdoor meest aan de roofzucht der woeste soldatenbenden te lijden gehad. Deze hadden het vooral gemunt op kloosters en groote pachthoeven waar te dien tijde betrekkelijk de bijzonderste welvaart te vinden was.

Zoo treffen wij in de levensbeschrijving van menig merkwaardig kloosterling uit de kartuis van Herne bijzonderheden aan, hier en daar ingelascht, welke ons toelaten den ongelukkigen staat onzer voorouders in die droeve tijden te kenschetsen. Die aanhalingen zijn des te meer geloofwaardig daar deze door tijdgenooten geschreven zijn, die voorwaar niet zullen gedacht hebben dat hunne aanstipingen ooit buiten de muren van hun klooster zouden ruchtbaar komen.

Zulke levensbeschrijving (¹) wil ik hier voluit neerpennen.

P. MELCHIOR PLETINCKX van Herne, monnik uit dees klooster, geprofest op 28 Jannari 1653.

Hij werd er Procurator aangesteld in Maart 1658 in vervanging van P. Balthasar De Wolf, Prior gekozen. Deze laatste muntte uit in bedrijvigheid, in spaarzaamheid en wetenschap en aan hem is men grootendeels het oprichten der toenmalige gebouwen verschuldigd. Ook bleef hij pal staan ten tijde der gedurige oorlogen die dan woedden (²) Hij oefende aldus 18 jaren lang het ambt van Prior uit, totdat in 1676, bij 't begin van 't jaar, hij per ordebrief Vicarius werd aangesteld bij onze monniken te Brugge. Hij bleef daar slechts tot tijdens 't algemeen kapittel van 1677, bij welke P. Henrikus Petit, Prior alhier ging vervangen en P. Melchior werd Prior van dees klooster benoemd.

P. Petit nam tot Procurator P. Hyr. de Hoppenbrouwer, profes van Antwerpen, waar hij onderprior was. Prior Melchior, den eersten Zondag van den advent, in onze kapittelzaal eene preek houdende stelde hem in zijne bediening van Vicarius aan met deze bewoordingen : Ons klooster is sinds vier maanden zonder Vicarius. Het is hoogst tijd hierin te voorzien. Er is een man noodig die iedereen kan stichten in 't onderhouden der regels van de orde, enz. Na mijne oogen op verscheidene personen geslagen te hebben, vielen zij eindelijk op P. Hieronimus de Hoppen-

---

1) *Series Monachorum*, handschrift van P. Pédé, kartuizer.

2) *et in bellorum tempestatibus continuus infatigatus*, id.

brouwer. Ik bedank hem voor zijn zwoegen, zweet en noeste zorgen in Martha's dienst, ik ontsla hem van 't Procuratorsambt en stel hem Vicarius van dees klooster aan. Ik benoem P. Cummarius Van den Eynde Procurator van dees klooster. In den naam des Vaders, enz.

In 1679 toog hij de eerste maal naar 't algemeen kapittel. Vandaar kwam hij terug met bevel als Visitor de kloosters Mogout en Molshem te bezoeken. In 1681 reisde hij opnieuw naar 't kapittel en keerde terug Convisitor dezer Provincie aangesteld. In 't jaar 1687, opnieuw in optocht naar 't algemeen kapittel viel hij te Reims gevaarlijk ziek. Broeder Anselmus Donatus wierd er heen gezonden. Weer te been zijnde vervorderde hij zijne baan. Gansch den tijd van zijn Priorschap woedde hier de oorlog. Alle jaren rooverijen, ontvolking der dorpen, plundering van pachthoeven, afpersing bij de landlieden. Deze vluchtten met paarden, vee en inboedel naar ons klooster om het al onder de hoede te stellen van de sauvergarde of schutswacht welke wij bestendig behielden. Wij en de boeren moesten dit samen bekostigen. Benevens al die rampen door den oorlog veroorzaakt, hadden wij in 't begin van Augustus 1690 eene overstroming als een zondvloed. Onze vijver binnen het klooster, die vóór de poort en al de vergaarputten vloeiden ineen, zoodat ze aan eene zee geleken. In Schibbeke stroomden de vijvers over hunne oevers tot aan de straat. Alzoo verloren wij het meerendeel onzer visschen. In 't jaar 1691 woedde wreede oorlog in deze streek ⁽¹⁾. Op 18 Februari toog onze Prior, vergezeld van Niklaas De Vroede, onzen pachter in Nevioele en den knecht Hortulanus, naar Doornik. Zij werden tusschen Tuilain en Mogrez nabij Maudé aangehouden en naar Ath geleid bij den Gouverneur, met name Fareau. Er werd ingebracht dat er hun een vrijgeleide ontbrak en dat zij voorzeker paarden naar de Franschen voerden ⁽²⁾. Wat zij ook mochten weerleggen, niets hielp eraan. Zij werden gedwongen 24 pattacons te betalen om vrij te komen. Opdat onze goederen in Vlaanderen gelegen niet zouden aangeslagen worden, stonden wij deze, bij wettige akte, af aan onze medebroeders te Gent en te Sint Martens-Bosch ⁽³⁾. Den ganschen zomer hadden wij hier nu eens eene Spaansche schutswacht, dan weer eene Fransche, en zoo altijd de eene of de andere. Aan de eenen gaven wij 106 kronen, aan de anderen 60 en zoo maar voort. Op 12 April kwam hier toe, dreigende gansch de streek door het vuur te vernielen, zekere kapitein Le Fevre, Gouverneur de Roussillon, en hij had reeds

---

1) Anno 1691 gravius exarsit bellum in his partibus, id.

2) Allegantes quod carerent salvo conducto et quod certe equos ducebant ad Gallos, id.

3) Sylvae S. Martini. Geertsbergen.

elders zijne bedreigingen ten uitvoer gebracht. Wat konden wij beter doen dan hem aanstonds ons schoonste paard geven, hetwelk wij hem te 's Gravenbrakel leverden. Onze Procurator ontmoette op 7 Juni den meier van Kestergewaut, Gregoor De Smet, te Edingen op straat, ter plaatse « De Witte Leirse » De meier werd op eens doodgeschoten met twee pistoolschotten door eene bende Lunenburgsche troepen. Onze Procurator ontsnapte gelukkig aan het gevaar den schedel gebroken te worden. Onze eerbiedwaardige Prior, zoo ijverig voor den bloei van ons klooster, moest een droevig einde aan zijn leven zien komen. Daar hij noodig had den Prior van Brussel te spreken, werd de plaats der samenkomst vastgesteld in een pachthof te Sint Martens-Lennick, hun toebehoorende. Zij kwamen er op 20 December 1691 samen. Prior en Convisitator Melchior Pletinckx stierf er een schielijke dood. Hij schreef een degelijk Register onzer bezittingen, mitsgaders andere boeken voor de Procuur. Zoo een man diende langer te leventot welzijn van ons klooster en der gansche Provincie.

K. L. WAYEMBERGH.

Leopold I te Hekelgem

Toen Leopold I in 1831 van Engeland door Vlaanderen reisde, om bezit te nemen van den Belgischen troon, werd hij op gansch zijnen doortocht zegevierend onthaald. Te Hekelgem waar de nieuwe Vorst den eersten voet op Brabantschen grond zou zetten, wedieverde men om hem eene weerdige ontvangst voor te bereiden.

Het was op 19 Juli omtrent middag dat de koninklijke stoet in onze gemeente verwacht werd. Al de huizen langs den Brusselschen steenweg waren netjes versierd, en de gevels met loover en lauwerkransen behangen.

Op gansch den doortocht waren, met bloemen en loofwerk versierde masten geplant, en op de hoogte van Boekhoutberg was een prachtige praalboog opgericht. Het was daar dat de plaatselijke overheden omringd door gansch de bevolking, en duizenden nieuwsgierigen toegestroomd uit de naburige dorpen van in den voormiddag reeds post gevat hadden om den eersten koning der Belgen te zien en toe te juichen. Uren lang wachtte men met ongeduld op 's konings aankomst en het was omtrent 5 uren als een opgezonden postiljon de blijde tijding bracht dat de koninklijke stoet de stad Aalst verlaten had, en in aantocht was. Wanneer de hofkoetsen aan Boekhoutberg verschenen, ging een oorverdoovend gejuich uit de

samengepakte menigte op ; uit duizenden monden gelijk weerklonk de kreet « Leve de Koning, Leve de nieuwe Vorst ! » De Burgemeester M. De Doncker, alhoewel sinds eenigen tijd ziekelijk had er nochtans aan gehouden onzen eersten Koning te verwelkomen.

Als de stoet op het grondgebied van Hekelgem stil hield, naderde de Burgemeester, zichtbaar ontroerd, het koninklijk rijtuig ; nauwelijks had hij den Vorst eenige woorden toegestuurd of hij werd zoodanig door ontroering getroffen, dat het hem onmogelijk was de lezing van de welkomrede voort te zetten ; het schrift ontviel zijne bevende hand, en, als ontzenuwd, zakte hij in de armen der omstaanders. Leopold I den toestand bemerkende stapte uit de koets, drukte M. De Doncker de hand, en stuurde hem, door tusschenkomst van een aan zijnen persoon gehechten officier, eenige woorden van dank en opbeuring toe. Pastoor Reyntens verwelkomde in naam der geestelijkheid den nieuwen Vorst, die met den herder der parochie eenige minzame woorden wisselde, waarna hij terug plaats nam in het hofrijtuig, om na de overheden en omstaanders nog eenen dankbaren groet toegestuurd te hebben, zijne reis, onder het geestdriftig gejuich der menigte, voort te zetten.

Midderwijl moest de Burgemeester naar huis geleid worden. De ontroering had den man zoodanig getroffen dat hij zich te bed moest leggen om hetzelfde niet meer te verlaten ; zijn toestand verergerde van dag tot dag en op 12 Augustus, nauwelijks drij weken na deze heugelijke gebeurtenis, verwisselde hij het tijdelijke met het eeuwige. M. De Doncker was nauwelijks 51 jaren oud, en had het ambt van Burgemeester gedurende 21 jaren bekleed.

Twee jaren nadien werd eene doorreis van Koning Leopold I te Hekelgem nogmaals door een meldenswaardig feit gekenmerkt. Eene jonge moeder, met een klein kind in den arm wierp zich op de knieën voor de koninklijke koets en bood den Vorst eenen brief aan. Leopold I deed het rijtuig stil houden, en liet zich het schrift overhandigen. Het was een smeekbrief waardoor de jonge vrouw de vrijstelling vroeg van haren man, ten onrechte voor een ander bij het leger ingelijfd. De Koning door medelijden bewogen beloofde de zaak welwillend te doen onderzoeken. Twee dagen daarna kwam Judo Plas 't huis met volle ontslaging van dienst.

H. ROSELETH.

Folkloristische Zanten

Oude gebruiken bij het pikken, binden, en inhalen van den oogst. (Meysse)

In den tijd der groote pachthoven, over 40 à 50 jaren en vroeger waren er hoven die vijf graanpikkers hadden ; de oudste pikker die in dienst was noemde men *heuverpikker*, die pikte de eerste op de rij. Een min goede pikker « kon den heuverpikker niet volgen » en werd de laatste op de rij geplaatst. De heuverpikker had het recht de laatste schoof of pikkeling af te doen en hem met bloemen versierd, aan den boer en de pachteresse aan te bieden.

Op de groote hoeven werd het graan in den namiddag opgebonden en in den voormiddag gekeerd. Rond den noon vergaderden knechten, meiden, werkvolk, pachter en zonen en ze riepen tot driemaal toe : Binnau !.. binnau !.. binnau !.. (binnen).

Het getal binders was zoo groot dat deze in sommige pacht' oeven in twee ploegen verdeeld werden, vandaag deze ploeg, morgen de andere. Als men den *mei* (het laatste graan) bond, kregen ze een schoof graan, en bier.

Voor het inhalen van den *mei* of laatsten wagen tarwe, kapte men een grooten tak van een boom, men versierde hem met bloemen, en de knechten en meiden knoopten er hunnen neusdoek aan. De tak werd op den wagen geplant en al de kinderen mochten op den wagen zitten.

Aan den wagen lagen twee koppels paarden, en op elk koppel zat een voerman in soldatenkleedij of met eene oude kazak en grooten hoed. Boven op den wagen zat de gaffelaar, de gaffel met bloemen versierd ; rechts zat de heuverpikker met de *ere* of *laatste schoof*, en links de koejongen met den haan van het hof in de handen. De haan moest de groote graanmijten die men buiten plaatste bewaken, opdat de kwaaddoenders in de mijten *den rooden haan*, het vuur, niet zouden steken.

Men reed al zingende en blazende op horens de parochie door, en aan al de herbergen waar ze kalandieze van den boer of zijne zonen hadden, werd de stoet met bier beschonken. Bij de terugkomst ter hoeve moesten de boer en de pachteresse op den dorpel staan en de heuverpikker had het recht met de pachteresse eens rond te dansen.

Als de oogst binnen was gingen de pikkers met hunne vrouwen en den gaffelaar, zekeren zondag bij den boer « op traktaat » ; er werd eene

geheele hesp gezoden, en « lambik geklopt » (men dronk en men tapte den lambik met hem uit het vat, in eene melkteil te laten loopen.)

Het uitdorschen van het graan werd in dien tijd meest door de metsers gedaan, deze hadden werk van April tot einde September maar van October tot Maart werd er geen steen verlegd ⁽¹⁾. De metsers en de dieners gingen dan bij den boer de schuur uitdorschen, met den vlegel, aan zeven stuivers daags, zonder drank; 's morgens en te een uur werden de schoven van de schelft of tas geworpen in de tegenwoordigheid van den boer die ze telde: elke dorscher moest 6 hoopen of 60 schoven goed uitdorschen.

Ik heb in mijne jonkheid op de hoeve van Straetmans (66 hectaren land) 21 metsers en dieners in de groote schuur zien staan; tweemaal per week werd het gedorschen graan opgemalen om er het kaf af te scheiden. Toen kregen ze bier, anders nooit.

(Meisse)

H. VAN DIEVOET.

Sint - Lendriksbronnen. — Volgens een oud Asschenaar ons vertelde was vroeger Sint Lendrik en het bēewegen naar Heembeek voor de koortsen, hier wel bekend. Men moest den kouseband in 't borreken doopen, gelijk aangeteekend staat in 't Brabantsch Sagenboek.

Meldenswaardig is dat in Assche op 't gehucht Terlinden, in een boschken niet ver van den watermolen, ook een borreken was waar men, ter eere van Sint Lendrik, zijn kousebanden doopte om ze daarna aan eenen tak te binden.

De verteller weet nog dat in den tijd het daar soms vol kousebanden hing. Was dat borreken misschien voor menschen die tot Heembeek niet geraakten?

Volksliederen

6. Tijding der Bataille van Boekhoutberg.

In den eersten jaargang van *Eigen Schoon* (bl. 60) verscheen: *De slag van Boekhoutberg*; het eindigde met het volgende vers:

Die verder eenig nieuws wil weten van 't zwaar gevecht,
Ik zal het hem verhalen als Poverjanneken het mij zegt,
Want door het schieten en 't gedommel van 't kanon,
Moest ik mij cito weer naar Moorsel retireeren.

---

1) Te Wemmel zegt men van de metsers: « 's Winters vangt men de metsers met tarwe-aren ».
V. D. Br.

Ziehier nu het verder nieuws van het groot gevecht tusschen vogels en kruipdieren ; het komt uit het oud liederenboekskens van een Asschenaar en werd ons medegedeeld door den heer Frans Van Achter.

Komt vrienden luistert eens hoe dat is vergaan
op 't oorlogs veld van zoo ik heb verstaan
ik kwam gisteren morgen aan de poort van Afflighem
ook genegen om wat nieuws te weten.

De slek op ordonnancie, gezeten op een beir
kwam af in grand galop in volle krijgsgeweer
zij bracht de tijding van 't gevecht van Boekhoutberg
en ik hoorde het volgende verhalen

* Beminde Majesteit, Pover, (1) de generaal,
is d' oogen uitgestoken en ligt in 't hospitaal,
de slek wierd groot majoor terwijl zij kamplet met de snep
en wierd van een botvink d' oogen uitgeschoten.

De spechten waren aan de vleugels van het coor, (corps)
en onze mierzeekeers kapt en er lust g door,
zij namen zeven wagens en daarbij nog al 't canon
en de generaal daarbij gevangen.

De schildpadden die kwamen af in escadron
en namen krijgsgewonden een gansch bataillon
van eendvogels, gecommantteerd door een kalkoen,
en de mol heeft 't kruis van eer ontvangen.

De spinnekoppen retireerden uit het veld,
maar onze hellebranders hebben ze weer hersteld
en had ons rupsencorps de pepels daar niet bij gestaan
alles was op een twe drij doorstoken.

Dan riep de veemol uit : * Croisez la bajonet !
ziet dat gij de carré van deze weer hersteld ! »
dan zagen wij met branden blaken met geweld
Pover zijn armée den berg verlaten.

Omtrent tien duizend van 't vliegende armée
lagen dood of gekwetst. De kwakkel maakte vrê ;
doch haren voet was afgeschoten door eene bom
en wie weet of zij nog zal genezen !

De veldmachal koekoek kreeg een lancie steek
en de patrijs een kan dat zij bijna bezweek,
maar onze colonel wierd door een kogel of mitrail
de hersens uit zijnen kop geschoten.

Gansch den état-major van 't ka'ten regiment
is in den slag gebleven. De muis als een serpent

---

1) Pover, poverjanneke - roodborstje.

heeft eenen knotsenbol (1) van 't derde corps d'armée
zijnen gulden standaert afgenomen. »

Dan sprak zijne excellencie tegen de grouwe slek
« zegt za onze armée dat ze van hier vertrekt »
en zoo verdween de overschot in grand galop,
en ik ook begon mijn lied te dichten.

7. De drie schoone Tamboers.

Drie schoon tamboers	ra, ra, ribedoebeda
Die uit den oorlog kwamen	wil mij uwe dochter geven, hoera !
ra, ra, ribedoebeda !	Schoone tamboer
Die uit den oorlog kwamen, hoera !	zeg mij wat is uw rijkdom
De schoonste van de drie	ra, ra, ribedoebeda
Had een bouquet met rozen	zeg mij wat is uw rijkdom, hoera !
ra, ra, ribedoebeda !	Mijn rijkdom is
Had een bouquet met rozen, hoera !	mijn trommel en mijn stekken
Een schoon jongvrouw	ra, ra, ribedoebeda
lag boven in haar venster	mijn trommel en mijn stekken, hoera !
ra, ra, ribedoebeda	Schoone tamboer
lag boven in haar venster, hoera !	ik zou u wel doen hangen
Schoone tamboer	ra, ra, ribedoebeda
wil mij uw bouquet schenken	ik zou u wel doen hangen, hoera !
ra, ra, ribedoebeda	Schoone majesteit
wil mij uw bouquet schenken, hoera !	ik zou 't u wel verbieden
Schoone jongvrouw	ra, ra, ribedoebeda
wil mij uw hand geven	ik zou 't u wel verbieden, hoera !
ra, ra, ribedoebeda	Schoone tamboer
wilt mij uwe hand geven, hoera !	zeg mij wie is u vader
Schoone tamboer	ra, ra, ribedoebeda
ga vraag dat aan mijn vader	zeg mij wie is uw vader, hoera !
ra, ra, ribedoebeda	Mijn vader is
ga vraag dat aan mijn vader, hoera !	kroonprins van Groot Bretagne
Schoone jongvrouw	ra, ra, ribedoebeda
zeg mij wie is uw vader	kroonprins van Groot Bretagne, hoera !
ra, ra, ribedoebeda	Schoone tamboer
zeg mij wie is uw vader, hoera !	ik zal u mijn dochter geven
Mijn vader is	ra, ra, ribedoebeda
koning der fransche landen	'k zal u mijn dochter geven, hoera
ra, ra, ribedoebeda	Schoone Majesteit
koning der fransche landen, hoera !	ik wil ze niet begeren
Schoone majesteit	ra, ra, ribedoebeda
wil mij uw dochter geven	ik wil ze niet begeren, hoera !

(Opwijck. Opgeteekend door L. MOERENHOUT.)

---

1) Knotsenbol = Staartmees.

